

Ledighet & Kompensation

Medlemsmaterial

Introduktion

Det här materialet är framtaget i syfte att stötta er som elevkår i arbetet med att få den ledighet och kompensation som ni har lagstadgad rätt till. För det är faktiskt så att skollagen uttryckligen skriver att elevföreträdare ska ges tid för återhämtning och kompenseras för den undervisning man går miste om till följd av sitt uppdrag i elevkåren.

Vad säger lagen?

Skollagen 4 kap. 9 §

”Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Elevernas och deras sammanslutningars arbete med inflytandefrågor ska även i övrigt stödjas och underlättas.”

Skollagen 4 kap. 10 §

”Elevföreträdare och övriga elever ska ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse.”

Skollagen 4 kap. 11 §

”Av 6 kap. 18 § arbetsmiljölagen (1977:1160) följer att en elev som har utsetts till elevskyddsombud ska få den ledighet från skolarbetet som behövs för uppdraget. Detsamma ska gälla en elev som har utsetts till elevrådsrepresentant eller som har annat uppdrag att företräda andra elever i frågor om utbildningen. Elevskyddsombud, elevrådsrepresentanter och andra elevföreträdare ska få den ledighet som behövs för uppdraget och erbjudas kompensation för den undervisning de går miste om.”

Detta innebär att skolan enligt lag aktivt måste se till att elevkårsaktiva erbjuds ledighet och kompensation för undervisningen man går miste om. I medlemsmaterialet ”Rättighetsstadgar” som hittas på Sveriges Elevkårers hemsida kan ni som elevkår fördjupa er i vilka andra lagstadgade rättigheter ni har.

Vad gör du om din rektor nekar dig ledighet?

Om din rektor nekar dig ledighet trots att du kan påvisa att det krävs för att kunna arbeta med elevkårens verksamhet kan du ta följande steg:

1

Påpeka dina lagstadgade rättigheter för din rektor. Ta hjälp av detta material, eller något annat av Sveriges Elevkårers material som återfinns på www.sverigeselevkarer.se
Viktigt är att trycka på att uppdraget är av gemensamt intresse för skolans elever, vilket är en central del av skolans demokratiska arbete.

2

Leder inte dialogen med rektorn till en lösning? Då kan du vända dig till skolans huvudman! För kommunala skolor är kommunen huvudman medan den för fristående skolor är skolans styrelse. Huvudmannen har ett övergripande ansvar för att skollagen följs och att elevföreträdare ges de rättigheter de har enligt lag.

3

Om varken din rektor eller skolhuvudman agerar går det att göra en anmälan till Skolinspektionen. Skolinspektionen är en statlig förvaltningsmyndighet som har tillsynsansvar och kan därför granska om din skola bryter mot skollagen i detta fall. Går du på en kommunal skola kan du även göra en anmälan till Justitieombudsmannen (JO) som har i uppgift att granska att bland annat att skolväsendet följer lagarna.

Genom alla dess steg finns Sveriges Elevkårer på plats för att stötta er som elevkår. Hör av er till Sveriges Elevkårers regionala team i din region, så bidrar vi med det stöd ni behöver utifrån just er situation.

För vilka typer av aktiviteter kan du kräva ledighet?

Skollagens skrivelser ger inte någon förklaring på vad som egentligen menas med frågor av gemensamt intresse, vilket gör det något svårt att veta exakt vad som gäller för varje typ av aktivitet. Generellt går det dock att säga att elevkårsaktiva ska erbjudas ledighet och kompensation för följande typ av verksamhet:

- Styrelsemöten
- Planering och genomförande av årsmöte
- Arbeten som rör skolans arbetsmiljö, undervisningens kvalitet eller elevinflytande
- Möten som behandlar elevfrågor med exempelvis skolledning eller annan skolpersonal

Carina Rudolph Lundberg, rektor, och Mikail Khan, elevkårsrepresentant, från Anna Whitlocks gymnasie under den första träffen av Ambassadörsprogramet i Stockholm. Foto: Ludwig Bergström

Det är däremot svårare att avgöra vilket typ av juridiskt stöd som gäller när det kommer till delar av elevkårens verksamhet som inte är direkt kopplad till utbildningen. Exempelvis vid biljettförsäljning eller fikabjudningar. Här är det viktigt att ni som elevkår har en god dialog med rektor och skolledning. Försök förklara på vilket sätt er föreslagna aktivitet kan stärka gemenskapen på skolan och skapa en attraktiv skolmiljö för både elever och personal. Om ni lyckas skapa ett gott samarbete mellan elevkår och skolledningen ökar möjligheten att ni beviljas ledighet även för sådana typer av aktiviteter och insatser som inte enligt lag är berättigade ledighet och kompensation.